

SPECIA

Asiantuntijat ja esihenkilöt ry

Kasvatustieteilijät työelämässä

AJANKOHTAISTA TIETOA
TYÖLLISTYMISESTÄ JA PALKKAUKSESTA SEKÄ
ASiantuntijuuden kehittämisestä

Esipuhe

Tämä opas tarjoaa ajankohtaista tietoa asiantuntijatehtäviin valmistuvien kasvatustieteilijöiden työelämään sijoittumisesta, palkkauksesta sekä osaamisen kehittämisestä jo opiskeluaikana. Oppaasta löytyy myös konkreettisia neuvoja urasuunniteluun ja työnhakuun. Opas keskittyy KM-asiantuntijakoulutuksissa opiskeleviin, mutta käytämme jatkossa napakkuuden vuoksi termiä kasvatustieteilijät.

Specia toivottaa menestystä työelämään ja opiskeluihin. Autamme mielellämme jäseniämme opintojen sekä työelämän eri vaiheissa ja kannustamme suhtautumaan työelämään ennakkoluulottomasti!

Sisällysluettelo

1. Kasvatustieteilijöiden työelämätaidot	3
2. Kasvatustieteilijöiden työelämään sijoittuminen	5
3. Työnhaku asiantuntijatyöhön	10
4. Palkkaus	14
5. Työntekijöiden oikeudet	16
6. Hyvinvointi opiskeluaikana ja työelämässä	19
7. Jatkuva oppiminen	20
8. Lopuksi	21
9. Lähteet	22

www.specia.fi

1. Kasvatustieteilijöiden työelämätaidot

Kasvatustieteilijöillä on hyvät valmiudet työelämään, sillä erilaiset yleisakatemiset taidot sekä laaja osaaminen mahdollistavat hyvän työllistymisen jatkuvasti muuttuvassa työelämässä. Työelämässä toimivat kasvatustieteilijät korostavat substanssiosaamisenaan muun muassa suullisia ja kirjallisia vuorovaikutustaitoja, taitoa suunnitella ja toteuttaa opetus- ja koulutustilanteita, sekä projektinhallinta- ja tiedonhankintataitoja. Kasvatustieteilijöiden osaaminen korostuu myös muun muassa tiimityöskentely- ja yhteistyötilanteissa sekä yllättävien ongelmien edessä.

Tärkeinä työelämätaitoina asiantuntijatyössä nähdään kyky soveltaa teoriaa käytäntöön, laajojen asiakokonaisuuksien hallinta sekä tekstin- käsittelytaidot. Lisäksi keskeisessä roolissa ovat suunnittelu- ja organisointitaidot sekä it-osa-

minen. Englannin kielen taito ja jonkin asteinen viestintäosaaminen ovat nousseet jopa lähtöoletuksiksi. Myös liiketoimintaosaaminen nähdään tärkeäksi, sillä toiminnan suunnittelun lähtökoh- tana ovat usein taloudelliset reunaehdot.

Sivuaineet

Sivuaineet tarjoavat hyvän mahdollisuuden laajentaa omaa osaamistaan. Kasvatustieteilijät ovat korostaneet työllistymistä tukevana sivuaineina muun muassa työ- ja organisaatiopsykologiaa, johtamista ja liiketaloutta. Muista myös edellä mainitun it-osaamisen ja kielitaidon merki- tys työmarkkinoilla! Kokeile kuitenkin rohkeasti ja poikkitieteellisesti erilaisia sivuaineita, jotka kiin- nostavat sinua: erikoisemmaltakin tuntuvat sivuai- nevalinnat voivat paljastua eduksi työelämässä.

VINKKI:

Specian koulutustuella voit opiskella avoimen yliopiston kautta erilaisia sivuaineita.

Yleisimmät sivuaineet, joihin opiskelijat hakevat Specian koulutustukea:

- työ- ja organisaatiopsykologia
- viestintä
- johtaminen, henkilöstöjohtaminen
- kielet

Muita kiinnostavia sivuaineita:

- hallintotieteet
- historia
- informaatioteknologia
- mediatutkimus
- pedagogiset
- psykologia
- sosiaalipolitiikka
- sosiologia
- sukupuolentutkimus
- taloustiede
- tietojenkäsittelytieteet
- tulevaisuudentutkimus
- valtio-oppi
- ympäristötiede

”*Aiempi koulutustausta (markkinointi) laajensi osaamista. Kasvatustieteellisten yliopisto-opintojen aikainen harjoittelu antoi jo eväitä tulevaan työllistymiseen, koska pääsin ensin koulutusalan harjoittelijaksi, sitten siitä sijaisuuksien kautta vakituiseksi (valmistuin siis työn ohessa). Monipuoliset tehtävät, jatkuva oppiminen ja kouluttautuminen työhön liittyvissä ja sitä sivuavissa aiheissa parantaa työllistymismahdollisuuksia myös jatkossa. Pedagogisten opintojen tekeminen työn ohessa oli myös hyödyllistä.”*

Kasvatustieteilijä

”*Vuorovaikutustaidot, erityispedagogiikan ja psykologian opinnot hyödyttävät paljon nykyisessä työtehtävässä toimimista.”*

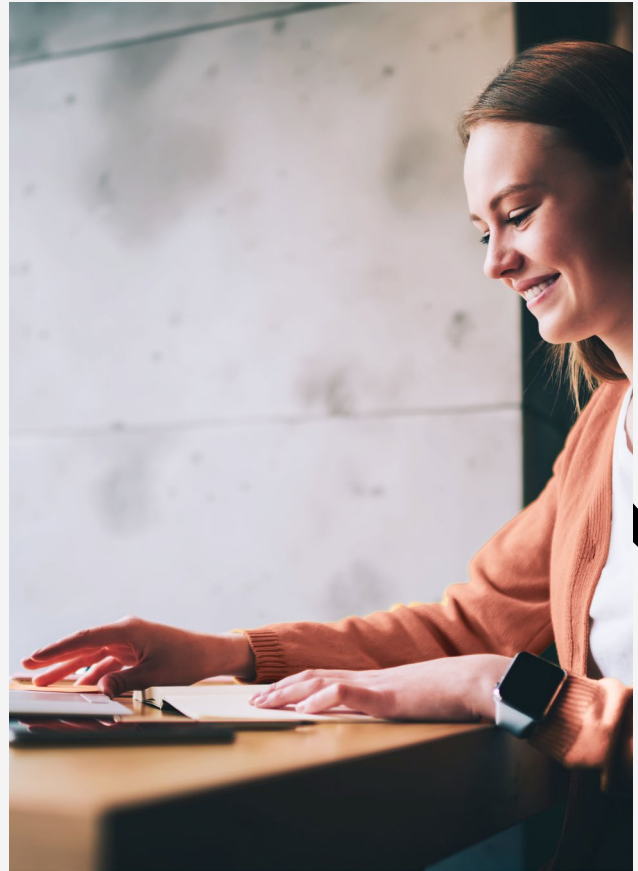
Kasvatustieteilijä

Korkeakouluharjoittelu

Korkeakouluharjoittelu on usein ensimmäinen kosketus oman alan töihin ja asiantuntijatehtäviin. Harjoittelun tarkoituksena on tutustua oman alan töihin, päästä hyödyntämään omaa asiantuntemusta käytännössä sekä harjoittaa työelämätaitoja ja saada oman alan verkostoja. Harjoittelu lisää ymmärrystä siitä, minkälaiset työtehtävät voisivat kiinnostaa tulevaisuudessa. Tutustumalla [Specian Korkeakouluharjoitteluoppaaseen](#) saat enemmän tietoa ja vinkkejä harjoitteluun liittyen.

Järjestötoiminta ja harrastukset

Työelämätaitoja voi kartuttaa myös järjestötoiminnan ja harrastusten kautta. Esimerkiksi ainejärjestötoiminnasta voi oppia monenlaisia

työelämätaitoja aina projektinhallinnasta viestintään. Järjestötoiminnan ja harrastusten kautta tutustut uusiin ihmisiin ja luot verkostoja, jotka voivat paljastua työelämän kannalta arvokkaiksi.

Koulutukset

Erilaisia koulutuksia kannattaa myös hyödyntää omien työelämätaitojen kehittämisessä. Specia järjestääkin monipuolisesti koulutuksia, joiden avulla voit kehittää jo opiskeluaikana työelämätaitoja. Specian jäsenyys mahdollistaa myös Akavan erityisalojen sekä Eduhousen koulutuksiin osallistumisen.

2. Kasvatustieteilijöiden työelämään sijoittuminen

Specialaiset kasvatustieteilijät työllistyvät monipuolisesti eri työtehtäviin ja työnantajasektoreille. Valtaosa kasvatustieteilijöistä kokee työllistyvänsä koulutustaan vastaaviin tehtäviin ja he viihtyvät työssään hyvin. "Omaa työtä" ei kannata hahmottaa kapeakatseisesti: kasvatustieteistä tulevia työelämätaitoja tarvitaan monenlaisissa työtehtävissä. Yrittäjyyttä, ammatinharjoittajuutta tai freelance-työtä voi pohtia myös mahdollisina vaihtoehtoina.

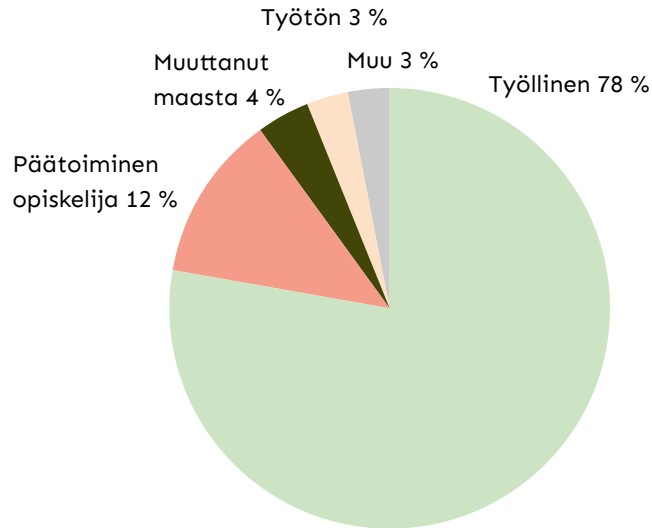
Kysymyksiä, joita voi pohtia omaa työuraa hahmotellessa

- Haluanko työskennellä enemmän yksin vai osana tiimiä?
- Mitkä teemat innostaa ja kiinnostaa minua?
- Millaisia arvoja haluan työni edistävän?
- Kiinnostaako minua työskennellä joskus ulkomailla?
- Haluanko työskennellä kokoaikaisesti vai osa-aikaisesti?
- Voisiko yrittäjyys olla vaihtoehto?

VINKKI:

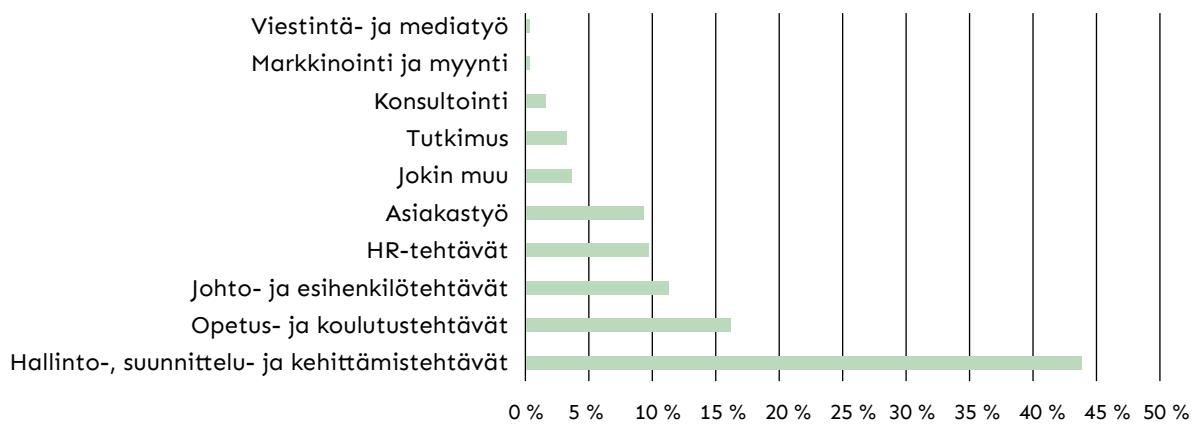
Specian jäsenet saavat maksutonta neuvontaa muun muassa työnhakuun, urasuunnitteluun ja palkkoihin liittyen. Näiden lisäksi Specia järjestää esimerkiksi moniosaajien mentorointiohjelmia.

Kasvatustieteistä valmistuneiden työllistyminen vuonna 2021, 1. vuoden jälkeen

Lähde: Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen.fi

Keskeisimmät työtehtävät

Lähde: Salminen 2023

” Yleiset työnhallinnan, suunnittelun, organisoinnin ja tiedon hyödyntämisen taidot sekä esiintymis-, koulutus- ja fasilitointiosaaminen. Koulutuksen substanssista hyötyä on ollut oppimiseen, kehittymiseen ja moninaisuuden liittyvästä ymmärryksestä.”

Kasvatustieteilijä

VINKKI:

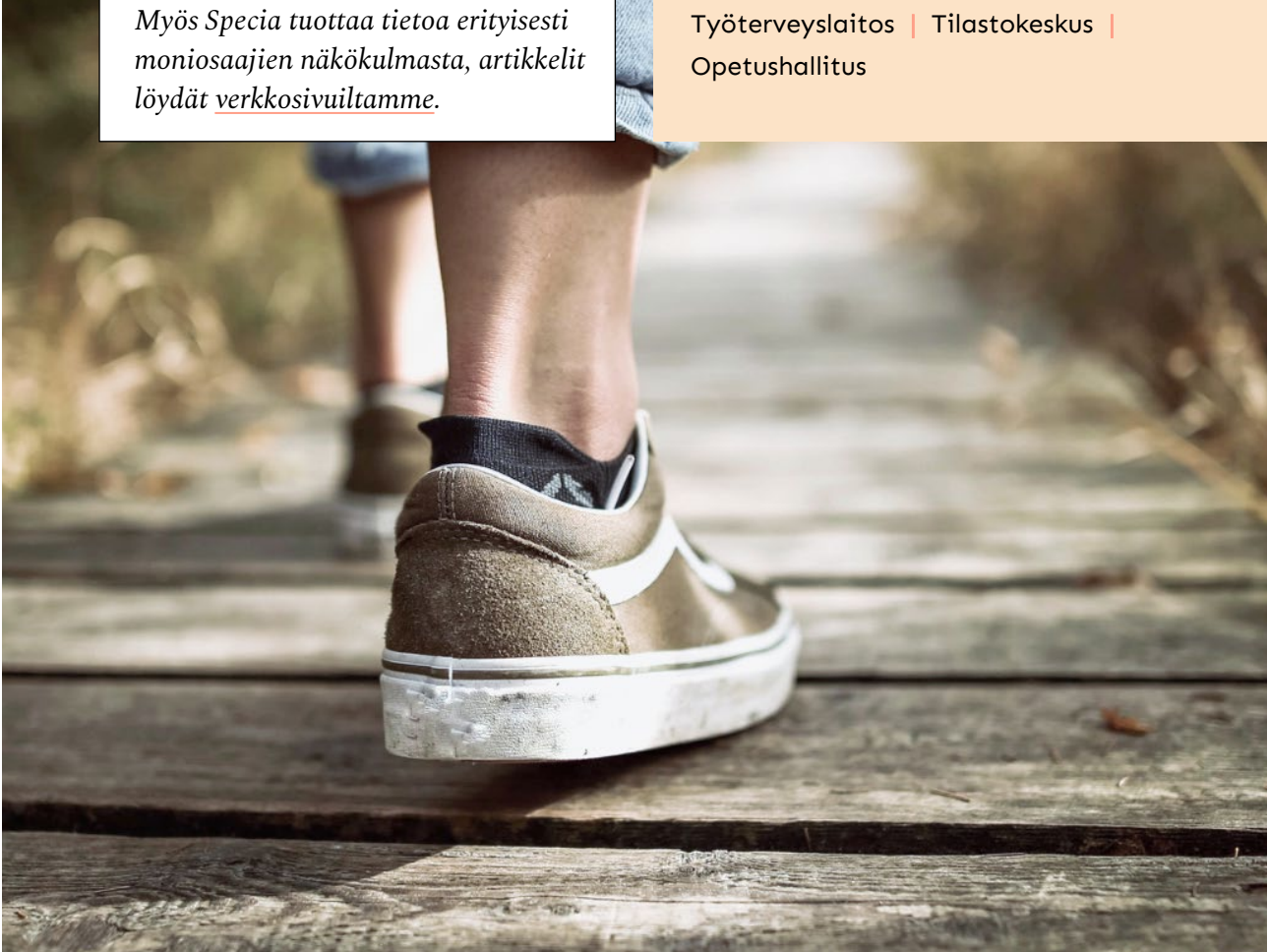
Työstä keskustellaan paljon myös mediassa. Tutustu artikkeleihin, *LinkedInissä* käytävään keskusteluun sekä podcasteihin, esimerkiksi *Akavan Työpäivää!* -podcastissa käsitellään erilaisia työelämään liittyviä ilmiöitä. Myös *Specia* tuottaa tietoa erityisesti moniosaajien näkökulmasta, *artikkelit löydät verkkosivuiltamme.*

Yleisimpiä ammattinimikkeitä

Amanuenssi | Asiantuntija | Erikoisuunnittelija | Hallintopäällikkö | Hankekoordinaattori | Henkilöstöjohtaja | Kehittämiskoordinaattori | Kehittämispäällikkö | Kouluttaja | Koulutus-päällikkö | Koulutussuunnittelija | Opintoasiain päällikkö | Opinto-ohjaaja | Opintosihteerit | Palvelupäällikkö | Projektipäällikkö | Suunnittelija | Tutkija | Valmentaja

Yleisimpiä työnantajia

Yliopistot | Ammattikorkeakoulut | Ely-keskukset | Kaupungit | Opetus- ja kulttuuriministeriö | Puolustusvoimat | Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos | Kansaneläkelaitos | Yritykset | Järjestöt | Työterveyslaitos | Tilastokeskus | Opetushallitus

Mitä osaamista tehtäväsi ja ammattiasemasi edellyttää?

Specia kysyi jäseniltään mitä osaamista eri tehtäväkentillä tarvitaan.

HALLINTO

Julkisen sektorin tuntemus | Tulevaisuuden tutkimus ja markkinointi | Hallinnon tuntemus – henkilöstö, talous, julkis, palkka | Lainsäädännön ja rahoitusjärjestelmien tuntemus | Virkamieskäytäntö | Diplomaatiataidot | IT-taidot – Excel, verkko, ohjelmointi, tietojen käsittely | Monipuoliset johtamistaidot – asia, muutos, henkilöstö, koulutus

PROJEKTIT

Analyttisyys, systemaattisuus, looginen ajattelu | Ongelmanratkaisukyvyt | Hankehallinto | Lainopillinen osaaminen | Psykologinen osaaminen | Oman asiantuntijuuden tiedostaminen | Liiketoiminnallinen osaaminen | Mediaosaaminen | Pedagoginen pätevyys | Tiedonhankinta-, analysointi- ja tuottaminen | Prosessiajattelu

KOULUTUS

Pedagoginen pätevyys | IT-taitojen sovelluskyky | Sosiaalisen median hallinta | Ihmissuhdetaidot – empatiakyky | Oma elinikäinen oppiminen | Koulutusprosessien ja -rakenteiden hallinta | Yrittäjyyden ymmärtäminen ja osaaminen | Lainsäädännön tuntemus | Koulutus-, ohjaus- ja opetustaidot

VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

Luova kirjoittaminen | Erilaisten IT-järjestelmien ja median hallinta | Ihmissuhdetaidot | Markkinointi | Ajan hermolla pysyminen | Luovat työmenetelmät | Tiedon etsiminen ja nopea analysointi | Ohjaus- ja neuvontataidot | Innovatiivisuus | Tekstin tuottaminen

TUTKIMUS

Pitkäjänteisyys | Itsenäinen työote | Suulliset ja kirjalliset viestintätaidot | Metodologinen ja teoreettinen tietotaito | Kouluttajaosaaminen | Liiketoimintaosaaminen | Yhteiskuntapoliittinen ymmärrys | Yrittäjyyden ja yritysmaailman tuntemus | Ajanhallinta ja paineensietokyky

HR

(Työ)hyvinvointiasiat | Henkilöstöalan osaaminen | Opetus- ja koulutustaidot – aikuisten näkökulmasta | Ihmistuntemus – tunneäly | Monipuoliset johtamistaidot – muutos, osaamis, työhyvinvointi, projekti | Työlainsäädännön tuntemus ja tulkintataito – VES/TES-osaaminen | Kriisien ja konfliktien hallinta | Psykologinen osaaminen | Kyky nopeaan päätöksentekoon | Rekrytointi

Sivuainevinkit:

hallintotieteet, käytännöllinen filosofia, sosiaalipolitiikka, valtio-oppi, viestintä

Sivuainevinkit:

oikeustiede, psykologia, media-tutkimus, opettajan pedagogiset opinnot, tiedonhallinta

Sivuainevinkit:

opettajan pedagogiset opinnot, oikeustiede, psykologia

Sivuainevinkit:

taloustiede, tiedonhallinta, luova kirjoittaminen, viestintä, kielet

Sivuainevinkit:

taloustiede, valtio-oppi, sosiologia, sosiaalipolitiikka, viestintä, historia, kulttuurintutkimus

Sivuainevinkit:

Tutan työpsykologia (TKK), neuvonta-oppi (HY), tiedonhallinta, kääntäminen suomesta ruotsiksi, opettajan pedagogiset opinnot, hallintotieteet

KAIKILLE YHTEISIÄ TAITOJA

Vuorovaikutustaidot | Organisoititaidot | Oman työn johtaminen
| Monipuolinen osaaminen ja itsensä kehittäminen | Viestintä- ja
IT-taidot | Taloudellinen osaaminen | Akateemisuus ja yliopisto-
tuntemus | Kielitaito ja kyky verkostoitua kansainvälisesti

3. Työnhaku asiantuntijatyöhön

Asiantuntijakentän työnhaku vaatii hakijalta tiettyjen seikkojen huomioon ottamista. Työnhakijan on tunnistettava oma osaamisensa ja vahvuutensa suhteessa hakemiinsa tehtäviin. Nämä on hyvä kirjoittaa konkreettisesti auki myös CV:hen. Oman osaamisen reflektointi auttaa myös tulevaisuuden työpaikan hahmottamisessa ja konkretisoi, mikälaiseen työhön oikeasti haluaa.

Parhaiten asiantuntijat työllistyvät niin sanottuihin piilotyöpaikkoihin, jotka eivät ole avoimessa haussa. Ota siis suoraan yhteyttä itseäsi kiinnostaviin organisaatioihin ja tarjoa osaamistasi. Aktiivista asennetta osoittaa sekin, että kontaktit suoraan eri toimihenkilöitä ja pyydät heitä

vaikkapa lounaalle kertomaan omasta työnkuvastaan. Tällainen matalan kynnyksen mentorointi on hyvä tapa saada tietoa tehtäväkuvasta ja toimialasta sekä tuoda esille oma motivaatio kyseisiin tehtäviin.

Hyödynnä työnhaussa myös omia verkostoja. Niitä kannattaa alkaa kehittämään jo opiskeluaikana. Esimerkiksi järjestötoiminnalla ja ammattiliiton tilaisuuksissa verkostoitumisella voi olla tulevaisuudessa suurempi merkitys kuin ehkä opiskeluaikana tajuaakaan. Muista myös Duunitorin ja JobTeaserin kaltaiset sivustot, LinkedIn ja muut, sosiaalisen mediat kanavat.

”Moneen soveltuva korkeakoulututkinto pohjalla, avoin asenne erilaisia työpaikkoja kohtaan, rohkeus hakea paikkoja ja kyky sanoittaa oma osaamista laajasti, osaamisessa erityisesti kasvatus- ja ohjausalan osaaminen sekä hallinto- ja markkinointiopinnot.”

Kasvatustieteilijä

VINKKI:

LinkedIn-palvelua ei kannata vierastaa, sillä verkostojen luomisen lisäksi LinkedInia voi hyödyntää ajankohtaisen, työelämään liittyvän keskustelun seuraamiseen. Mobiilisovelluksen avulla voi helposti seurata ja halutessaan myös osallistua keskusteluihin, joissa käsitellään työelämää monenlaisista näkökulmista. LinkedInia voi hyödyntää myös harjoittelutai työpaikan haussa: monet rekrytoinnit tapahtuvat tämän palvelun kautta.

Keskeiset täripit työhakuun

ANSIOLUETTELO

Ansioluettelo eli CV tarjoaa tärkeimmät tiedot hakijan osaamisesta haettavan tehtävän kannalta. Suosituspituus on 1–2 sivua, joista ensimmäiseltä sivulta löytyy olennaisin osaaminen ja vahvuusalueet räätälöitynä. Osaaminen on voinut kertyä työkentältä tai esimerkiksi järjestötoiminnan, opintojen tai projektien kautta.

Avaa muutamalla virkkeellä keskeisimpiä vahvuksiasi. Pyri räätälöimään CV:si aina haettavan paikan perusteella eli aloita työpaikan kannalta oleellisimmista osaamisesta. Lisäksi on hyvä tuoda esille kielitaidon ja IT-osaamisen taso sekä luottamustehtävistä kertynyt osaaminen.

CV:n ulkoasun suhteen voi olla persoonallinen ja rohkeasti erilainen, kunhan lopputulos on luettava ja selkeä. Näin jää paremmin työnantajien mieleen. Esimerkiksi Canvasta löytyy CV:n pohjia, joita voi lähteä muokkaaman omannäköiseksi.

TYÖHAKEMUS

Työhakemus on motivaatiokirje, joka täydentää ansioluettelo ja toimii sille ikään kuin saatteena. Hakemuksen tulee olla napakka eli kuvaa lyhyesti ja tehokkaasti, miksi olet kiinnostunut kyseisestä työpaikasta ja miksi juuri sinä olisit täydellinen tehtävään. Tuo esiin oma arvosi ja se, mitä hyötyä CV:ssä avaamastasi osaamisesta on kyseiselle organisaatiolle. Voit antaa osaamis- ja motivaationäytteen jo hakemuksessa esimerkiksi jonkin kehitysehdotuksen muodossa.

Hakemuksen tehtävänä on osoittaa, että olet perehtynyt, kiinnostunut ja ennen kaikkea motivoitunut hakija. Teksti on asiantuntevaa ja todistaa, että tunnet oman työkenttäsi. Palkkatoive tulee kirjata hakemuksen loppuun, jos sitä erikseen pyydetään.

Keskustelu

Haastatteluun tai ehkä nykyaikaisemmin puhuttaessa keskusteluun kannattaa valmistautua hyvin etukäteen. Ota selvää työnantajasta, harjoittele haastattelutilannetta ja varaudu soveltavuusarviointiin. Pohdi valmiiksi myös omia kysymyksiä. Omia kysymyksiä varten sekä muutenkin ajatusten tueksi on hyvä ottaa muistiinpanovälineet mukaan.

Tyypillisiä haastattelukysymyksiä ovat tiedustellut heikkouksista ja vahvuuksista sekä mitä tiedät kyseisestä organisaatiosta. Nykyään haetaan usein tietyntyyppeistä toimijaa osaksi työyhteisöä, joten hyvät vuorovaikutustaidot korostuvat jo haastattelussa.

Työhaastattelussa ei voida kysyä mitä tahansa. Kiellettyjä työhaastattelukysymyksiä voivat olla

esimerkiksi kysymyksiä asepalveluksen suorittamisesta, uskonnosta, seksuaalisesta suuntautumisesta, alkoholin käytöstä, ammattiliitosta tai poliittisesta vakaumuksesta. Tasa-arvolain perusteella kiellettyjä haastattelukysymyksiä ovat esimerkiksi kysymykset raskaudesta, perhesuunnittelusta, lasten lukumäärästä ja lastenhoidon järjestämisestä. Kiellettyihin työhaastattelukysymyksiin ei tarvitse saatikka kannata vastata.

Lähtökohtaisesti tiedot työnhakijasta tulee saada hakijalta itseltään. Työnantaja ei saa googlettaa hakijan nimeä tai tutustua tämän sometileihin, ellei työnhakija itse ole tätä suositellut.

Duunitori: Työnhakija, muista oikeutesi – nämä asiat eivät kuulu työhaastatteluun.
<https://duunitori.fi/tyoelama/kielleyt-tyohaastattelukysymykset>

Työhaastattelussa usein kysytyjä kysymyksiä:

- Kerro meille itsestäsi
- Mitkä ovat vahvuutesi ja kehityskohteesi?
- Mikä kyseisessä organisaatiossa erityisesti kiinnostaa?
- Miksi haet nimenomaan tätä paikkaa?
- Mitkä asiat motivoivat sinua työssä?
- Millainen tiimityöskentelijä olet?
- Mitä annettavaa sinulla on tälle työlle?
- Mitä haluat kysyä meiltä?

Mitä työnantajalta voi esimerkiksi kysyä:

- Miten organisaationne arvot näkyvät konkreettisesti toiminnassanne?
- Millaisia tavoitteita organisaatiolla on tulevaisuuden suhteen?
- Minkälainen kehityspolku tehtävästä on eteenpäin?
- Kuinka paljon organisaatiossa tehdään yhteistyötä vastuurajojen yli tai ulkopuolisten yhteistyökumppanien kanssa?
- Millaiset osaamisen kehittämisen mallit organisaatiossa on henkilöstölle?
- Millainen on tyypillinen työviikko tässä roolissa?

Specia mukana työnhaussa

- Specian jäsenenä saat henkilökohtaista neuvontaa niin CV:n, LinkedIn-profiilin kuin työhakemuksen hiomiseen.
- Voit kysyä palkkasuosituksia ja saada apua palkkatoiveen määrittelyyn.
- Työsopimus kannattaa pyytää nähtäväksi ennen sen allekirjoittamista. Voit tällöin tarkastuttaa työsopimuksesi laillisuuden ennen allekirjoittamista Specian lakipalveluissa. Työnantajalle ei tarvitse kertoa, että viet sopimuksen tarkastettavaksi lakipalveluun!

VINKKI:

Akavan erityisaloilla on Startti työnhakuun -verkkokurssi. Kurssi on tarkoitettu opiskelijoille, työuransa alussa oleville ja kaikille, jotka haluavat terästä työnhakutaitojaan.

4. Palkkaus

Työstä tulee aina saada sen vaativuustason mukaista palkkaa. Oikeudenmukainen palkkataso motivoi työntekijää sekä ilmaisee työn arvostusta. Palkan muodostuminen pohjautuu ammattiliittojen ja työnantajien edustajien neuvottelemiin työehtosopimuksiin, minkä lisäksi palkkatasoon vaikuttaa muun muassa työkokemuksen määrä, organisaation koko ja palkanmaksukyky sekä tehtävänkuvan vaativuustaso.

Monesti työnhakutilanteissa tiedustellaan hakijan palkkatoivetta. Sen avulla työnhakija voi osoittaa tuntevansa toimialan ja tehtävänkuvan sekä oman arvostuksensa tekemäänsä työtä kohtaan. Työtehtävien vaativuuden kasvaessa myös ansiotaso tulee tarkistaa. Realistisen palkkatason selvittämiseksi kannattaa pyytää apua omalta ammattiliitolta.

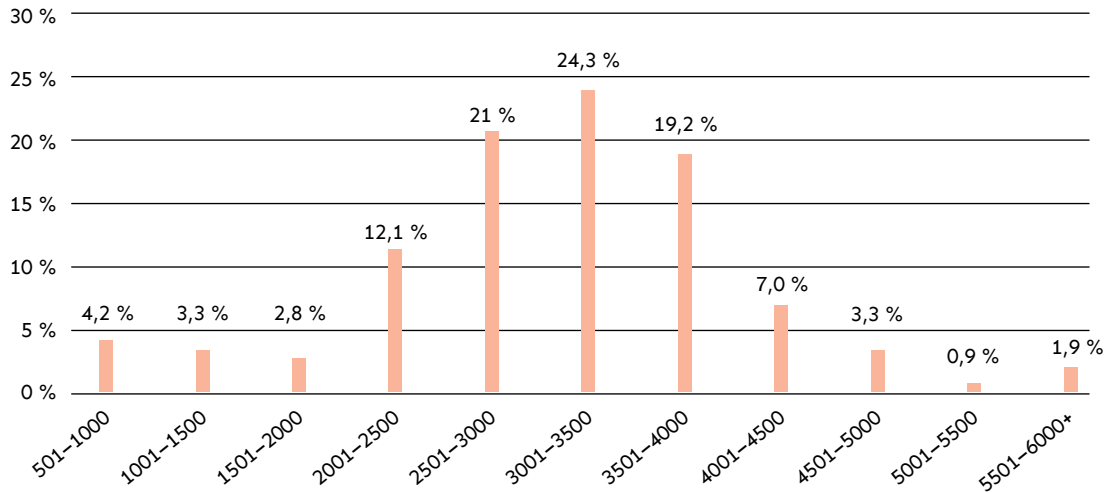
Specia on antanut vähimmäispalkkasuosituksen yksityisellä sektorilla työssä oleville kasvatustieteiden maistereille (KM). Vähimmäispalkkasuositus perustuu työn vaativuuteen, jolloin työtehtävät on ryhmitelty asiantuntijatehtäviin, vaativiin asiantuntijatehtäviin ja johtotason tehtäviin. Vaatimuskriteereinä on huomioitu tehtävän edellyttämä osaaminen, laaja-alaisuus, tehtävään sisältyvä vastuu ja päätöksenteon itsenäisyys. Pääkaupunkiseudun korkeammat elinkustannukset on huomioitu suosituksessa. Palkkaus perustuu kuukausipalkkaan ja 37,5 tunnin viikkotyöaikaan. Kasvatustieteiden kandidaatilla (KK) palkka on vähintään 90 prosenttia kasvatustieteiden maistereiden vähimmäispalkoista.

” Viisi vuotta valmistumisen jälkeen generalistisen tutkinnon suorittaneet näkivät etenemismahdollisuutensa työuralla profession tutkinnon suorittaneita paremmiksi ja he olivat usein profession tutkinnon suorittaneita paremmin palkattuja – kunhan työura ensin oli päässyt alkuun.”

Tutkija Visa Tuominen

Kuukausittaiset bruttotulot

Lähde: Kasvatustieteilijöiden palkkatulot %. Puska 2019.

Vähimmäispalkkasuosituks 1.5.2023–30.4.2024

Pääkaupunkiseutu (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen)

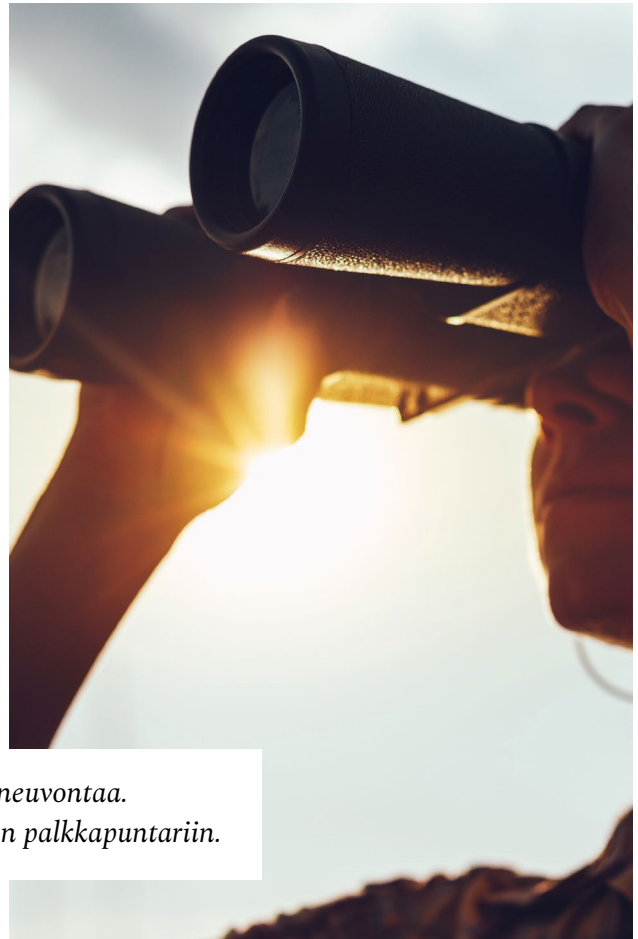
Asiantuntijatehtävät	3 060 € – 3 627 €
Vaativat asiantuntijatehtävät	3 488 € – 4 328 €
Johtotason tehtävät	4 809 € – 5 500 €

Muu Suomi

Asiantuntijatehtävät	2 907 € – 3 447 €
Vaativat asiantuntijatehtävät	3 317 € – 4 112 €
Johtotason tehtävät	4 574 € – 5 232 €

VINKKI:

Specia tarjoaa jäsenilleen palkkaneuvontaa.
Tutustu myös Akavan erityisalojen palkkapuntariin.

5. Työntekijöiden oikeudet

Työntekijöillä on tiettyjä oikeuksia ja velvollisuuksia, joita käsitellään esimerkiksi [Työmarkkinatorin](#) nettisivuilla. Työntekijän oikeuksiin kuuluu muun muassa työehtosopimuksen mukainen palkka, turvallinen työympäristö ja mahdollisuus ammatilliseen järjestäytymiseen. Velvollisuuksiin lukeutuu taas esimerkiksi sovitun työajan noudattaminen ja velvollisuus tehdä työtehtävät huolellisesti.

Specia tekee ammatillista edunvalvontaa ja on mukana edistämässä reilua, yhdenvertaista ja kestäväää työelämää. Specia tarjoaa työsuhden- euvontaa tueksi työelämän haastavissa tilanteissa. Neuvoa voi kysyä työpaikan haastaviin

vuorovaikutustilanteisiin, YT-neuvotteluihin tai irtisanomistilanteeseen.

Specian jäsenyyden kautta käytössäsi ovat lakipalvelut. Voit saada henkilökohtaista lakineuvontaa työsuhteen solmimiseen, työ- tai virkasuhteen ehtoihin, palkkaukseen, työsuhteeseen tai työllistymiseen liittyvissä asioissa.

Voit myös jo opiskelijana kerryttää työsuhteeseen. Lue lisää kassan työsuhteeseen kertymisestä ja kassan jäsenyydestä [Akavan erityisalojen nettisivuilta](#).

Tiedossa työ- tai harjoittelupaikka? Muista nämä asiat!

TEE KIRJALLINEN TYÖSOPIMUS

Työsopimus kannattaa aina tehdä kirjallisesti, sillä siinä määritellään tarkemmin muun muassa työtehtäväsi, palkkasi ja työntekopaikkasi. Vaikka suullinen sopimus on yhtä pätevä kuin kirjallinen, tuo kirjallinen sopimus kuitenkin turvaa ongelmatilanteita kohdatessa. Jos et ymmärrä jotain kohtaa työsopimuksestasi, niin kysy rohkeasti työnantajaltasi mitä se tarkoittaa. Voit myös tarkistuttaa työsopimuksesi ennen sen allekirjoittamista juristeillamme!

SELVITÄ PERUSTUUKO TYÖSOPIMUKSESI TYÖEHTOSOPIMUKSEEN

Tieto siitä, perustuuko työsopimuksesi johonkin työehtosopimukseen, löytyy työsopimuksestasi. Työehtosopimus tarkoittaa työntekijä- ja työnantajaliittojen välistä sopimusta, jossa määritellään alakohtaiset vähimmäisehdot työsuhteelle. Liitot ovat siis määritelleet puolestasi minimitason työsuhteen ehdoille, jolloin ne ovat paremmat kuin aloilla ilman työehtosopimusta. Työehtosopimuksen mukaan määräytyvät muun muassa palkka, työaika, lomat ja muut edut.

MUISTA TARKISTAA PALKKALASKELMASI

Kysy työnantajaltasi, miten saat palkkalaskelmasi jokaisen palkanmaksun yhteydessä, saatko sen paperisena vai toimitetaanko laskelma esimerkiksi automaattisesti verkkopankkiisi. Palkkalaskelman tullessa varmista, että palkka on maksettu oikein lisät ja muut etuudet huomioituna. Kesän työsuhteissa mahdolliset lomakorvaukset makse-

taan yleensä työsuhteen päättyessä, sillä saatuja lomapäiviä ei välttämättä pidetä työsuhteen aikana. Tarkista tällöin viimeisestä palkkalaskelmastasi, että lomakorvaukset on maksettu oikein.

PYYDÄ TYÖTODISTUS TYÖSUHTEEN PÄÄTTYTTYÄ

Jos työnantajasi ei automaattisesti tarjoa sinulle työtodistusta, muista pyytää sellainen. Voit itse valita, haluatko laajan vai suppean työtodistuksen. Suppea työtodistus sisältää lyhyesti tiedot työnantajasta, työsuhteen kestosta ja työtehtävistä, kun taas laajaan kirjataan arvio sinusta työntekijänä sekä mahdollisesti työsuhteen päättymisen syy.

OLE AKTIIVINEN, UTELIAS JA AVARAKATSEINEN!

Harjoittelut ja työt mahdollistavat uuden oppimisen, uusien ihmisten tapaamisen ja oman ammatti-identiteetin kehittymisen. Kerro rohkeasti omista vahvuuksistasi ja asioista, joita haluaisit tehdä ja oppia. Pyydä myös reippaasti apua, jos et osaa tai ymmärrä jotain sinulle annettua tehtävää. Se kertoo työnantajalle, että olet utelias oppimaan uutta ja kehittämään itseäsi. Oppiminen ei lopu perehdyttämisen päättyttyä, vaan se jatkuu koko työjakson ajan ja sen jälkeenkin.

Tässä mainitut asiat ovat vain osa työkokemuksiasi. Jos sinulle herää kysymyksiä liittyen esimerkiksi palkkaukseen tai työsuhteeseen liittyviin pohdintoihin, ole rohkeasti yhteydessä Speciaan.

Häirintään tai epäasialliseen kohteluun puuttuminen

Häirintää on sellainen toiminta, josta voi olla vaaraa tai haittaa turvallisuudelle tai terveydelle, ja se haittaa työn tekemistä. Häirintä voi olla esimerkiksi:

- toistuvaa uhkailua tai pelottelua
- ilkeitä tai vihjailevia viestejä
- väheksyvää ja pilkkaavaa puhetta
- työnteon jatkuvaa perusteetonta arvostelua ja vaikeuttamista
- maineen tai aseman kyseenalaistamista
- työyhteisöstä eristämistä
- seksuaalista häirintää.

Hyvällä työpaikalla on tehty toimintaohje epäasiallisen käyttäytymisen tilanteisiin. Ellei työpaikallasi ole ohjeita, miten ilmoittaa häirinnästä työnantajalle, kerro esihenkilöllesi, että haluat keskustella hänen kanssaan kokemastasi häirinnästä.

Työnantajalla on velvollisuus tarkkailla ja puuttua häirintään ja muuhun epäasialliseen kohteluun. Toimenpiteisiin tulee tarttua, kun työnantaja on saanut tiedon työntekijään kohdistuvasta häirinnästä tai muusta epäasiallisesta kohtelusta.

VINKKI:

Lisätietoa löytää Työnsuojeluhallinnon verkkopalvelusta [Työnsuojelu.fi](https://tyosuojelu.fi). Myös Akavan erityisalojen [Työpaikkakiusaaminen, häirintä -sivulta](#) löytää tietoa aiheesta.

6. Hyvinvointi opiskeluaikana ja työelämässä

Hyvinvointi ja sen turvaaminen ovat olleet paljon esillä julkisessa keskustelussa ja yhä useampi kokee jaksamisen haasteita. Myös Speciasa hyvinvoinnin teema on keskiössä toiminnassa. Meille on tärkeää, että moniosajat voivat hyvin kaikissa elämäntilanteissa aina opintojen alusta eläkkeelle saakka. On ensiarvoisen tärkeää, että yhteiskunnan ja työelämän rakenteet tukevat jaksamista. Tämän vaikuttamistyön lisäksi haluamme tarjota jäsenille mahdollisuuksia pohtia omia voimavarojaan sekä hyvinvointia tukevia toimintatapoja. Voit tutustua teemoihin esimerkiksi työn kuormittuvuutta ja palautumisen merkitystä pohtivan artikkelimme kautta [Miksi kuormitumme työssä? Työpsykologin näkökulmia oman jaksamisen tukemiseen.](#)

Specia tarjoaa myös monenlaisia palveluita hyvinvoinnin tueksi. Tarjolla on niin työpsykologin palveluita, hyvinvointiin liittyviä koulutuksia kuin Member+ jäsenetupalvelu vapaa-ajan viettoon. Myös yhteistyökumppanimme Heltin MindPT on tukemassa ja antamassa [työkaluja omien voimavarojen tunnistamiseen.](#)

VINKKI:

Specian jäsenillä on Turvan vapaa-ajan tapaturma- sekä matkustajavakuutus ja Ifin vastuu- ja oikeusturvavakuutus. Näistä jälkimmäinen korvaa ammatissa tapahtuvia henkilö-, esine- ja varallisuusvahinkoja sekä asianajo- ja oikeudenkäyntikuluja.

7. Jatkuva oppiminen

Kaikkea ei pidä tai voikaan oppia opiskelujen aikana, vaan oppiminen on elämän jatkuva prosessi oman osaamisen kehittyessä kokemuksen myötä. Myös asiantuntijaverkostot laajenevat ja epävarmuuden sietokyky kasvaa työuran karttuessa. Oppiminen ei kuitenkaan tapahdu vääjäämättömästi, sillä ihmiselle on helpompaa toistaa päivästä toiseen samoja toimintamalleja ja ajatuskaavoja kuin reflektoida kokemuksiaan ja etsiä uusia näkökulmia. Ihmiselle on loppujen lopuksi itsellään suuri mahdollisuus vaikuttaa siihen, kuinka monipuolisesti hän oppii ja kehittyy.

Työelämässä odotetaan, että ihminen jatkaa kehittymistään myös työssään, eikä jämähdä paikalleen. Tämän takia oma innostuneisuus ja kehittymishalukkuus on hyvä tuoda esille heti työnhakuvaiheessa.

Esimerkiksi opintojen täydentäminen tai ammattijärjestön koulutuksiin osallistuminen ovat tapoja edistää jatkuvaa oppimista. Specia tarjoaa monenlaisia koulutuksia ja tilaisuuksia, joiden avulla omaa osaamistaan voi kehittää. Tilaisuudet ovat myös mahdollisuus laajentaa omia verkostoja. Specian jäsenyyden myötä tarjolla on lisäksi Akavan erityisalojen koulutuksia ja tilaisuuksia sekä yhteistyökumppanimme Eduhousen verkkokoulutuksia. Maksullisiin opintoihin voit myös hyödyntää Specian koulutustukea.

On tärkeää, että yksilö tarkastelee omaa tutkintoaan osaamislähtöisesti ja keskittää energiansa vahvuuksiensa parantamiseen. KM-tutkinto luo hyvän pohjan työelämään, mutta koulutus on vain yksi osa osaamispalettia. Myös harrastukset ja vapaaehtoistoiminta voivat kerryttää osaamista työelämään.

Kiinnostavia nettisivuja

- Aarresaari
- Akavan erityisalat
- ASSET-H
- Duunitori
- JobTeaser
- Mieli ry
- Työelämään.fi
- Työmarkkinatori

8. Lopuksi

Opiskelija, liity jäseneksi!

Jäsenyytemme kannattaa jo opiskeluaikana – saat neuvoja työsopimukseen, urakehitykseen, palkkaukseen ja muihin työtä koskeviin asioihin liittyen. Kauttamme saat apua vaikkapa kesätöiden tai työharjoittelun kohdalla. Lisäksi jo opiskeluaikana voit alkaa kerryttää työttömyyskassan työssäoloehto! Ota reippaasti yhteyttä ja luetuta esimerkiksi työsopimus asiantuntijoillamme ennen allekirjoitusta tai viilaa CV:si huippukuntoon työnhakua varten.

Myös verkostoituminen ja oman alan osajiin tutustuminen on tärkeää, joten käy maksuttomissa koulutuksissamme ja muissa tapahtumissa. Opiskelijana hyödyt muutenkin runsaasta jäsenetu-

valikoimastamme, kuten vapaa-ajan matka- ja tapaturmavakuutuksesta. Kannattaa tutustua myös Akavan Erityisalojen jäsensivuston laajaan opasvalikoimaan, josta löydät muun muassa maljeja työtodistuksille ja -sopimuksille, sekä tietoa työelämän pelisäännöistä ja alakohtaisesta palkkauksesta.

Specian jäsenenä käytössäsi ovat Specian palveluiden lisäksi Akavan Erityisalojen ja Akavan jäsenedut ja koulutukset. Työsuhteessa ollessasi nautit myös työttömyyskassa Erkon eduista ja palveluista. Tutustu jäsenetuihin ja palveluihin osoitteessa www.specia.fi.

Urasuunnittelu

- Moniosajien mentorointiohjelma
- Uravalmennus
- Urapsykologin palvelut

Edunvalvonta

- Ammatillinen edunvalvonta
- Lakipalvelut

SPECIA ON APUNASI

Työnhakuneuvonta

- Työnhakuvalmennus: hakemuksen, CV:n ja LinkedInin teko, työhaastattelun valmistautuminen
- Työsopimusten laillisuuden varmistaminen

Omassa työssä kehittyminen

- Palkkaneuvonta
- Koulutukset, työpajat ja webinaarit
- Eduhousen verkkokoulutukset
- Koulutustuki
- Ammatillinen yhteisö ja verkostoitumismahdollisuudet

9. Lähteet

Harjoittelutukikäytännöt specialisilla aloilla. Specia – Asiantuntijat ja esihenkilöt ry, 2017.

Kasvatustieteilijät Vähimmäispalkkasuositus 1.5.2022–30.4.2024. Akavan Erityisalat AE ry ja Specia – Asiantuntijat ja esihenkilöt ry, 2022.

Korkeakouluharjoitteluopas. Specia – Asiantuntijat ja esihenkilöt ry, 2020.

Opas työuran alkuun. Akavan erityisalat, 2020.

Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen. [Vipunen.fi](http://vipunen.fi)

Pajari, Hanna-Maria. Kasvatustieteilijöiden tulevaisuusosko: generalistialan kasvatustieteilijöiden näkemyksiä roolistaan tulevaisuuden työmarkkinoilla. Turun yliopisto, 2019.

Paranna palkkaasi. Tukea palkkakeskusteluihin. Ylemmät toimihenkilöt YTN ry, 2020.

Puska, Hanna: Oppia työ kaikki: Selvitys Specian kasvatustieteilijätaustaisten jäsenten työllistymisestä ja kasvatustieteilijöiden kompetensseista koulutuksessa ja työelämässä. Tampereen yliopisto, 2019.

Salminen, Ira. Viisi näkökulmaa anonymiin rekrytointiin: Ammattijärjestö Specian jäsenistön näkemyksiä anonymin rekrytoinnin hyödyistä ja haasteista. Tampereen yliopisto, 2023.

Työharjoittelijan opas. Akavan erityisalat, 2018.

Työmarkkinatori. <https://tyomarkkinatori.fi/>

Työnhakija, muista oikeutesi – nämä asiat eivät kuulu työhaastatteluun. Duunitori, 2023.
<https://duunitori.fi/tyoelama/kielletyt-tyohaastattelukysymykset>

Työsuhdeopas. Ylemmät toimihenkilöt YTN ry, 2019.

Työsuojaohjelman verkkopalvelu. <https://www.tyosuojaohjelma.fi/>

Työttömyyskassa – mitä väliä? Akavan erityisalat, 2022.

A person wearing a green rain suit is walking away from the camera on a wooden boardwalk that winds through a lush green forest. The boardwalk has wooden railings on both sides. The forest is dense with tall trees and vibrant green undergrowth. The scene is captured from a low angle, looking down the path.

**Haluamme,
että voit
kulkea huoletta
omannäköistä
urapolkuasi**

SPECIA

Specia – Asiantuntijat ja esihenkilöt ry

Snellmaninkatu 19–21 F 13, 00170 Helsinki

044 333 9116

toimisto@specia.fi

www.specia.fi

